

Avrupa Sosyal Taraf Örgütlerinin Entegre Projesi

“Avrupa sosyal diyaloguna sosyal tarafların katılımı:

Sosyal Tarafların İhtiyaçları Nelerdir”

Türk Ulusal Semineri Raporu

Hotel LaresPark, İstanbul

Türkiye

22, 23 Şubat 2007

ARITAKE-WILD Tarafından hazırlanmıştır
Şubat 2007

Avrupa Sosyal tarafları 2006-2008 çalışma programının bir parçası olarak aday ülkeler (Hırvatistan ve Türkiye) ve yeni üye ülkelerdeki (Bulgaristan ve Romanya) sosyal taraf örgütlerinin Avrupa Sosyal Diyalogundaki günümüzde ve gelecekteki ilişkilerinde yeterliliklerini arttırmak amacıyla düzenlenen bir dizi seminerin ilki 22 ve 23 Şubat 2007 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenmiştir.

Program 2004 yılında Avrupa Birliği (AB)'ne üye olan sekiz orta ve doğu Avrupa ülkesinin 2003- 2005 sosyal taraflar çalışma programı çerçevesinde gerçekleştirdiği çalışmaya benzer bir çalışmayı geliştirir niteliktedir¹.

İki gün süren seminerde Türk sosyal taraflarının amaçları şöyle sıralanabilir:

- Türk sosyal taraflarının Avrupa sosyal diyaloguna en etkin şekilde katkıda bulunmasını sağlayacak kurumsal özelliklerin belirlenmesi
- Avrupa sosyal diyalogu sürecinde tarafların gelecekteki etkinliğin artırılması bakımından ayrı bir sosyal taraf örgütü kurulması ve ortak faaliyet önceliklerinin belirlenmesi

Seminerde, Türk işveren örgütleri ve sendikaları, uzmanlar, Avrupa sosyal taraflarından Avrupa Esnaf ve küçük ve Orta ölçekli işletmeler Birliği (UEAPME-European Association of Craft, small and medium sized Enterprises), CEEP (European Centre of Enterprises with Public Participation and of Enterprises of General Economic Interest ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC- European Trade Union Confereation) katıldılar.

Seminer metodolojisi Türk işverenlerinin ve sendikalarının en yüksek düzeyde katılımını şekilde ve Avrupa sosyal taraf örgütleri ve uzmanlarının artı değerde katkılarını sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Etkinliğin büyük bölümü küçük çalışma gruplarının halinde yapılan tartışmalar, bütün üyelerin hazır bulunduğu geri bildirim forumları ve konsensüs oluşturmaya yönelik oturumlardan oluşmuştur. Fikirlerin ve stratejilerin geliştirilmesine daha iyi olanak tanımak amacıyla çalışma gruplarının dili Türkçe olarak belirlenmiş ve Avrupa sosyal tarafları katılımcıları ve uzmanlara konuşmaları kesmeyecek şekilde çeviriler yapılmıştır. Genel oturumların tümünde simultane çeviri yapılmıştır.

İki taraflı tartışmaları, faaliyet önceliklerinin geliştirilmesive uzlaşmayı en yüksek düzeye çıkarmak amacıyla çalışmala grupları halinde yapılan tartışmalarda üç tür grup oluşturulmuştur. Birinci grup, sadece sendika temsilcilerinden, ikinci grup sadece işveren örgütleri temsilcilerinden ve üçüncü grup da karışık katılımcılardan oluşturulmuştur. Üç grubun çalışmaları bütün üyelerin katılımına sunulmuş ve tartışılmıştır.

Seminerin birinci günü Avrupa sosyal diyalogunun anlaşılması, Türk sosyal taraflarının mevcut eksikleri ve gücünü belirlemekve Türk sosyal diyalogunun güçlendirilmesine öncülük etmesi amacıyla öncelikli faaliyet alanlarının

¹ 2003- 2005 Avrupa sosyal tarafları çalışma programında başlangıç ve devam seminerleri Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Polonya, Slovakya ve Slovenya'da Ocak 2005 ve Mayıs 2006 tarihleri arasında gerçekleştirildi. 16 ulusal seminerin raporları ve iki alt projenin birleştirilmiş raporları Avrupa sosyal tarafları, ETUC ve BUSINESSEUROPE'un sitelerinden bulunabilir.

belirlenmesine ayrılmıştır. Çalışma grupları, geri bildirim forumları, uzman katkıları ve konsensüs oluşturma oturumlarının birbirini takip eden birleşimleriyle katılımcılar ele alınması gerektiğini düşündükleri konuların kısa listelerini oluşturmaya teşvik edilmişlerdir. İkinci gün de temel olarak aynı çalışma düzeni kullanılmış ve öncelikli olarak belirlenen konuların en iyi şekilde nasıl izlenebileceği ayrıntılı olarak tartışılmıştır.

Bu rapor, seminer gündeminin formatına uygun olarak, semineri oluşturan dokuz çalışma oturumunun genel bir değerlendirmesini vermektedir. Toplantının ayrıntılı gündemi ek-2 olarak eklenmiştir. Seminerin dokuz çalışma oturumunun özeti şöyledir:

	Oturum içeriği Taslağı	Oturum yapısı
Birinci Oturum	“Giriş ve Avrupa sosyal diyalogunun açıklanması”	Tüm üyelerin katılımında uzman görüşleri
İkinci Oturum	“Avrupa sosyal diyaloguna katkıda bulunma amacıyla başarılı örgütlerin kurulması”	Çalışma grupları
Üçüncü Oturum	“Avrupa sosyal diyaloguna katkıda bulunma amacıyla başarılı örgütlerin kurulması” üzerine çalışma grubu geri bildirim	Tüm üyelerin katılımında sunular
Dördüncü Oturum	“Başarılı sosyal taraflar ve başarılı toplantılar” araştırmasının sunumu	Tüm üyelerin katılımında uzman görüşleri
Beşinci Oturum	“Sosyal ortaklıkta başarılı katılıma katkı sağlayan özellikler, faaliyetler ve tutumlar”	Tüm üyelerin katılımında Konsensüs oluşturma oturumu
Altıncı oturum	“Size yardım etme amacıyla geliştirilen araçlar” sunumu	Tüm üyelerin katılımında uzman görüşleri
Yedinci oturum	“Avrupa düzeyinde sosyal diyalogda etkinliği arttırmak için gereken faaliyetler”	Çalışma grupları
Sekizinci oturum	“Avrupa düzeyinde sosyal diyalogda etkinliği arttırmak için gereken faaliyetler” üzerine çalışma grubu geri bildirim	Tüm üyelerin katılımında sunular
Dokuzuncu oturum	Sosyal diyalogun geliştirilmesi için gereken öncelikli faaliyetler hakkında tartışma ve uzlaşma	Tüm üyelerin katılımında Konsensüs oluşturma oturumu

BİRİNCİ GÜN (22 Şubat)

Birinci Oturum (Uzman Görüşleri) - “Avrupa sosyal diyalogunun açıklanması”

Liliane Volozinskis (UEAPME), Juliane Bir (ETUC) ve Valeria Ronzitti (CEEP) tarafından yapılan resmi sunumlarda Avrupa sosyal diyalogunun gelişimi, katılımcı profilleri, çalışma kuralları, uygulamaları ve öncelikleri özetlenmiştir. Bu sunum rapora ek-3 olarak eklenmiştir.

Sunumu yapanlar ve Thérèse de Liedekerke (BUSINESSEUROPE) Türk katılımcıların sosyal tarafların temsilindeki eksiklerin yarattığı zorlukları ve Avrupa düzeyinde alınmış anlaşmalı sosyal taraf kararlarının yürürlüğe girmesinde “sosyal taraf anlaşmalarının” ya da “Avrupa direktifi” yaklaşımları arasında verilen kararların nedenlerini hakkındaki sorularını yanıtladılar. Volozinskis, araçların seçiminin konuya bağlı olduğunu ve Avrupa sosyal taraflarının hala direktif oluşturabilecek anlaşmalara açık olduklarını söyledi. Liedekerke de seçimin konuya bağlı olduğunu belirtti ve bunun aynı zamanda anlaşmanın kanunen uygulanabilir yeni hakların ya da şirket düzeyinde işveren- çalışan ilişkisini düzenleyen bir yöntem olup olmadığına bağlı olduğunu belirtti (Örneğin telework gibi çalışanların belli bir uzaklıktan çalıştığı durumlar ya da iş kaynaklı stres gibi durumların nasıl ele alınması gerektiği gibi). Juliane Bir (ETUC), Liedekerke'nin söyledikleriyle aynı fikirdeydi. Fakat Bir, ETUC'un anlayışına göre bağımsız sosyal diyalogun Avrupa Birliği direktiflerinin Avrupa Komisyonu tarafından sunulmasına izin vermeyecek şekilde anlaşılmasını gerektiğini açıkladı. Sendikalar için farklı araçlar arasında tamamlayıcılık olması gerekir.

İkinci Oturum (Çalışma Grubu Etkinliği)- “Avrupa sosyal diyalogu için başarılı fertler ve örgütler kurulması”

Ulusal katılımcılar “Sendika grubu”, “İşveren örgütleri grubu”, sendika ve işveren örgütleri gruplarından temsilcilerden oluşan bir “karma grup” olarak bir üç çalışma grubuna ayrıldı. BUSINESSEUROPE, UEAPME and CEEP'den katılımcılar İşveren örgütleri grubuna, ETUC'dan bir temsilci ve bir uzman sendika grubuna, ETUC'dan başka bir temsilci ve BUSINESSEUROPE'dan bir uzman da karma gruba katıldılar. Her grup tarafından ulusal katılımcılar arasından bir oturum başkanı/ raportör seçildi. Çalışma gruplarına aşağıdaki sorular üzerinde düşünmeleri için 90 dakika verildi.

- Sendika ve Çalışma Örgütü grupları
Avrupa sosyal diyaloguna etkin bir biçimde katkı sağlayabilecek kapasitede, ulusal düzeyde ve başarılı sosyal diyalog taraf örgütleri kurmak için nelere ihtiyacımız var?
- Karma Grup
Toplantılarımızı olabildiğince başarılı kılacak faaliyetler ve davranışlar nelerdir?

Üçüncü Oturum (Çalışma Grubu geri bildirim) - “Avrupa sosyal diyalogu için başarılı örgütler kurulması”

Üç gruptan alınan rapor şöyle özetlenebilir:

İşveren Örgütü grubu

- BUSINESSEUROPE, UEAPME and CEEP’in Türk üyeleri (TİSK, TÜSİAD, TESK and TKİB) Avrupa düzeyinde sosyal diyalogun sonuçları üzerine aralarındaki iletişimi geliştirmek için çalışmalıdırlar.
- Avrupa sosyal diyalogunun araçlarının çevirisi Türk işveren örgütlerinin ortak çabalarının bir sonucu olmalıdır.
- TİSK, kendi AB Müktesebatı inceleme çalışma grubu tarafından hazırlanan “AB’nin Sosyal politika ve istihdam müktesebatı” raporunu TÜSİAD, TESK and TKİB’e dağıtacaktır.
- Birlikte çalışma kültürünün daha iyi oluşturulmasına katkı sağlamak için sosyal taraflar tarafından ortak olarak uygulanan projelerin sayısı artırılmalıdır (Hem işveren örgütleri arasında hem de sendikalarla ortak olarak).

Sendika Grubu

- Türkiye’de sosyal diyalogun hem olumlu hem de olumsuz taraflarının olduğu vurgulandı
- Sosyal diyalog ancak eşit taraflar arasında etkin olarak gerçekleşir. Türkiye’de sendikalar henüz eşit taraflar olarak görülmemektedir.
- Sendika üyeliği hakkındaki Türk İş Kanunu, çalışan kesimin etkin sendikalaşmasının önündeki başlıca engeldir. Avrupa Birliği Türk hükümetine bunun değiştirilmesi için baskı yapmalıdır
- Örneğin ekonomik ve sosyal komitenin var olması ve belli endüstrilerde toplu görüşme sosyal diyalog açısından Türkiye’deki olumlu taraflardır
- Sendikaların daha olumlu bir imaj göstermeleri gerekmektedir
- Türk sendikaları Türk yan kuruluşları olan uluslararası şirketleri Avrupa iş konseylerinde temsil edecek durumda olmalıdır
- Uluslararası dayanışmanın ve ETUC’la işbirliğininin güçlendirilmesine ihtiyaç vardır

Karma Grup

(Katılımcı örgütler tarafından ayrı ayrı geri bildirim yapılmıştır)

HAKİŞ

- Sosyal diyalog Türkiye’de özellikle sektör ve şirket düzeyinde zayıftır.

DİSK

- Türkiye’de sosyal diyalogu destekleyici güçlü bir kültür, altyapı ve kurumlar mevcuttur. Sosyal diyalogun potansiyelini gerçekleştirmesinin önündeki en büyük engeller sendika üyeliği hakkındaki yasalar ve işyerlerinde sendikaya karşı olunması durumudur.
- Sosyal taraflar arasında iletişim güçlendirilmeli ve düzenli olacak biçimde organize edilmelidir.

TİSK

- Türkiye’de halihazırda sosyal diyalogu destekleyici güçlü bir kültürel, kurumsal ve yasal düzen mevcuttur.
- Sosyal taraflar arasındaki güçlü işbirliğinin metal endüstrisinde mesleki eğitim, sağlık, güvenlik ve sağlık bakımı gibi konulardaki ortak işbirliği gibi iyi örnekleri vardır.
- Arzu edilen durum, sosyal tarafların Avrupa düzeyinde sosyal diyalog ve sosyal politika tartışmalarına daha fazla katılmalarıdır.

TÜRK-İŞ

- Türk mevzuatındaki engeller sendikaların gelişimini engellemektedir
- Geçmişteki ve günümüzdeki tecrübeler nedeniyle insanlar sendikalarar katılmaktan korkmaktadırlar. İş güvenliği ve işyerlerinde sendika üyelerini koruyan yasalara ihtiyaç vardır.
- Sendikal faaliyetlerin demokrasinin bir göstergesi olduğuna ve şirketlerin istikrarına katkı sağlayacağı kabul edilmelidir.

Karma grubun sunumu aşağıdaki sorularla ilgili başka bir tartışmayı beraberinde getirdi.

- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 87 ve 98. anlaşmaları çerçevesinde (özellikle "notaire" konusu hakkında) sendika üyeliği hakkındaki Türk kanunlarının durumu
- Geçmişin ötesine geçme amacıyla sosyal diyalogun daha etkili gelişimini desteklemek için sosyal taraflar açısından bugünkü güçlerini üzerinden herkesin kazacağı bir gündem geliştirmek
- Bir yandan bazı sektörlerde toplu görüşmenin gelişmiş olumlu örnekleri mevcuttur (Örneğin metal işçiliği, tekstil, çimento, cam, kimya, deri endüstrileri). Diğer taraftan sendikaların nerdeyse hiç varlık göstermediği başka sektörlerde (gıda, ayakkabı gibi) çabaları güçlendirmeye ihtiyaç vardır.

Dördüncü Oturum (Uzman Görüşü) - "Başarılı sosyal taraflar ve başarılı toplantılar" Araştırma sonuçlarının sunumu

Seminerdeki uzmanlardan Alan Wild Avrupa sosyal tarafları 2003-2005 çalışma programı süresince yürütülen bir dizi araştırma projesinin sonuçlarını sundu. Bu oturumun amacı katılımcılara başka ülkelerden, Avrupa sosyal diyaloguna yıllar önce katılmış kişilerin bilgi ve tecrübeleri bağlamında ikinci ve üçüncü oturumdaki (yukarıdaki) kendi tartışma ve sunumlarını gözden geçirme imkanı vermektir.

Sunumda aşağıda sıralanan girişimlerin sonuçları açıklandı:

- Orta ve Doğu Avrupa Ülkelerinden (CEEC) yeni üye ülkelerde yapılan 16 seminerdeki tartışma ve sonuçlarının incelenmesi
- Yeterlilik değerlendirme aracına temel olarak kullanılan araştırma sonuçları şu anda ETUC ve BUSINESSSEUROPE'un internet siteleri aracılığıyla sosyal taraf örgütlerinin kullanımına açıktır. Bu, Avrupa sosyal diyaloguna Avrupa sosyal taraflarının 25 AB üyesi ülkenin her birinden katılımcılarla gerçekleşmiştir.
- AB'ye üye 15 Avrupa ülkesinin sosyal taraf örgütlerindeki kişiler ve kuruluşlarda "başarılı yetiler"le ilgili özel araştırmalar yapılmıştır.

Sunumun tamamı rapora ek-4 olarak eklenmiştir.

Beşinci Oturum (Konsensüs Oluşturma oturumu) - "Sosyal ortaklıkta başarılı katılıma katkı sağlayan özellikler, faaliyetler ve tutumlar" – Genel tartışma

Oturum başkanı önceki tartışmaların Türk sosyal diyalogunun eksiklikleri ve gelişiminin önündeki yasal engeller üzerine odaklandığını belirtti. Bu ikinci sorun seminerin kapsamı içinde değildir ve bu masada çözülmesi mümkün değildir dedi. Kendisi, daha sonraki tartışmaların temelini oluşturması açısından katılımcıları Türkiyedeki sosyal diyalogun günümüzdeki güçlü taraflarına ve halihazırda varolan, sosyal diyalogu daha etkin kılacak imkanları düşünmeye yönlendirdi.

Katılımcıların hepsini dolaşacak şekilde bir tur yöntemiyle, katılımcılar Türkiye’de sosyal diyalogun gelişimine katkı sağlayacak üzere kullanılacak ve yararlanılacak güçlü yönleri ve fırsatları belirttiler. Değinilen noktalar şöyle özetlenebilir:

- Sosyal diyalog için temel ulusal kurumlar mevcuttur. Yapılması gereken onları daha etkin hale getirmektir.
- Sosyal taraflar arasında iyi ilişkiler vardır. Yapıcı tartışmalarda bulunmak ve ihtilaflı konuları ele almak mümkündür.
- Sosyal diyalog katılımcıları tarafından ciddiye alınmaktadır. Ortaklık ve etkin şekilde bilgi alışverişi resmi toplantıların dışında da devam etmektedir.
- Politik anlamda uyuşmazlıkların olduğu durumlarda bile teknik uzmanların arasında yakın bir çalışma ilişkisi vardır.
- Türkiye AB’ye aday bir ülkedir. Bunun bir sonucu olarak AB fonları sosyal konular ve sosyal diyalogun geliştirilmesi için kullanılabilir. Sosyal tarafların bu yeni kaynakların en iyi şekilde kullanılması için birlikte çalışma fırsatları vardır.
- Sosyal taraflar tarafından Ekonomik ve Sosyal Komite’nin yapısının nasıl değiştirilmesi gerektiği konusunda ortak bir teklif hazırlanmıştır.
- Sosyal diyalog sürecinin gelişimini desteklemekte kullanılabilir etkin resmi arabulucu kurumlar mevcuttur.
- Türkiye’de sosyal diyalog sürecinin içindeki kişiler sosyal diyalogun gelişimine olumlu şekilde katkı sağlayacak güçlü kabiliyet ve yetkinliklere sahiptir.
- “Genç Türk beyinleri”nin kapasitesi tam olarak anlaşılmalı ve onlardan yararlanılmalıdır.
- Bu toplantı biçimi ulusal düzeyde tekrarlanmalıdır

Ulusal katılımcıların hepsini dolaşacak şekilde bir turdan sonra, katılımcılardan kendilerine göre Türkiye’de sosyal taraflar açısından en önemli önceliklerin ne olduğu konusunda görüş bildirmeleri istendi. Avrupa düzeyinde sosyal tarafların yorumları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Güçlü, etkili olmak ve seslerini AB sosyal diyalogunda duyurmak için sosyal taraf örgütleri iyi örgütlenmelidirler. Örgütler, üyelerin sorunlardan haberdar olmalarını, görevlere katkıda bulunmalarını sağlamalı ve onları kararların uygulanmasına dahil etmelidirler.
- Avrupa düzeyinde sosyal taraflar bireylerin ve kurumların etkinliğini arttırmak için birçok eğitim ve gelişim girişim başlatmışlardır. Hem işverenlerin hem de sendikaların Avrupa sosyal diyalogu anlayışını ve ona

katılımı arttırmak için düzenlenmiş programları vardır. ETUC sosyal diyalogda kullanılan kelimeler ve sosyal diyalogun çalışma süreçleriyle ilgili dil eğitimi sağlamaktadır. Yakınlarda sosyal taraflar ortak olarak üzerinde anlaşma sağlanmış AB sosyal diyalog metinlerinin tercümesi için birlikte bir tercüme fonu oluşturmuşlardır.

- Etkin sosyal diyalog sendikalar ve işveren örgütleri arasında iyi derecede bir anlayıştan doğar. Ana öğeleri iyi niyet, saygı ve güvendir. Sosyal taraflar, oluşan anlaşmazlıkların, üzerinde gelişme kaydedilebilecek konuların önüne geçmesine izin vermemelidirler. İleriye yönelik küçük adımlar bile değerlidir.
- Sorunlar üzerinde tek ve kaynaştırıcı bir ulusal pozisyon alabilmek için kapsayıcı süreçler geliştirilmelidir. Bu, aynı zamanda temsil edilebilirliği ve AB düzeyinde sesini duyurmayı azami düzeye çıkarır.
- Türk sosyal tarafları açısından önemli olan şu anki yapıların işleyişinin nasıl geliştirilebileceği üzerine odaklanmaktır.

Günün sonunda seminerin ikinci gününde odaklanılması gereken öncelikli konular hakkında anlaşmaya varıldı. Bu konular:

- Varolan kurumlar ve yöntemlerdeki güçlü yönlerin geliştirilmesi
- Türkiye'nin aday ülke durumu dolayısıyla kullanılabilir fonların en iyi şekilde değerlendirilmesi
- Genç Türk insanların yeteneklerinin geliştirilmesi ve yeteneklerinden yararlanılması

İKİNCİ GÜN (23 Şubat)

Altıncı oturum (Uzman Görüşü) - “Size yardım etme amacıyla geliştirilen araçlar”
uzman sunumu

ETUC'dan Cinzia Sechi ve BUSINESSEUROPE'dan Matthew Higham Avrupa Komisyonu'ndan aldıkları destekle Avrupa düzeyindeki sosyal tarafların Türk sosyal taraflarına daha etkili bir sosyal diyalog geliştirmelerinde yardımcı olabilecek faaliyetlerini anlattılar. Bu faaliyetler:

- Bütçe sınırlarının nasıl belirlenmesi gerektiği ve bunun sosyal diyalogla ilgili girişimlerde nasıl uygulanabileceği konulu destek ve atölye çalışması
- Sendika, işveren örgütlerinin çalışanlarının ve kurumsal becerilerin ölçülmesi ve uygun maliyetli eylem planı oluşturulabilmesi için denetleme modeli olarak kullanılabilir bir beceri ölçüm aracı

- Hem sendikalar hem de işverenler kendi üyelerine bilgi ve destek sağlamak için internet üzerinden kaynak merkezleri sağladılar
- Ulusal sosyal taraf temsilcilerinin yetenek ve tecrübelerini geliştirmek amacıyla yapılan etkinlik ve toplantılardaki seyahat ve konaklama masrafların geri ödenmesi için fonlar oluşturuldu. Bu, eğitim programları ve danışmanlık projeleriyle gerçekleştirildi
- Ykın geçmişte Avrupa sosyal diyalogu anlaşmalarının ortak çevirilerinin yapılması için bir çeviri fonu oluşturuldu

Sunumun tamamı rapora ek-5 olarak eklenmiştir.

Yedinci Oturum (Çalışma Grupları) - “Avrupa düzeyinde sosyal diyalogda etkinliği arttırmak için gereken faaliyetler”

Biri sendika grubu, biri işveren grubu ve biri karma grup olmak üzere üç gruba aşağıdaki sorulara cevap hazırlamaları için bir buçuk saat süre verildi. Bu sorular bir önceki günün sonunda faaliyet için üzerlerinde anlaşılmış önceliklere dayanmaktadır.

1. Türkiye’de sosyal diyalogun geliştirilmesi için yararlanılabilecek ulusa düzeyde, sanayi ve şirket düzeyinde varolan kurumlar nelerdir? Bunu nasıl yapabiliriz?
2. AB’ye aday bir ülke olarak AB fonları işgücü piyasasının işlerliğini arttırmak için Türkiye’nin kullanımına hazır olacak.Bu kaynaklara en iyi şekilde erişilmesi ve kaynakların sosyal diyalogu geliştirici bir şekilde kullanılmasını sağlamak için sosyal taraflar neler yapabilir?
3. Sosyal diyalogun teşvikinde ve desteklenmesinde Türkiye’nin genç insanların yeteneklerinin geliştirilmesi ve kullanılması için neler yapabiliriz?

Her grup için bir oturum başkanı/raportör tayin edilmiştir. Uzmanlar gruplar arasında üçüncü oturumdaki benzer şekilde bölünmüştür.

Sekizinci oturum (Çalışma Grubu geribildirimi) – “Avrupa düzeyinde sosyal diyalogda etkinliği arttırmak için gereken faaliyetler”

Üç gruptan alınan geribildirim şöyle özetlenebilir:

Sendika Grubu:

Varolan uygulamaların ve kurumların güçlü yönlerinin geliştirilmesi;

- Ulusal, sanayi ve şirket düzeyinde halihazırda uygulamada olan sosyal diyalog süreci geliştirilebilir.

AB fonlarının en iyi şekilde kullanımı;

- Avrupa düzeyinde sosyal tarafların deneyim ve desteğinden daha fazla yararlanmak
- Ortak tutumlar hakkında karar vermek amacıyla Türkiye'deki farklı sendikalar arasındaki işbirliğini ilerletmek ve sendikal tutumun tek bir ses olarak duyulması için sendikalar arasında daha verimli ilişkiler sağlamak

Genç Türk insanların yeteneklerinin geliştirilmesi ve bu yeteneklerden faydalanılması

- Şu anda çalışan teknik uzmanlara dil eğitimi sağlamak ve yeni personelin iş alımında uygun dil becerilerini gerekli kriter haline getirmek

İşveren örgütleri grubu

Varolan uygulamaların ve kurumların güçlü yönlerinin geliştirilmesi;

- Bütün düzeylerde varolan sosyal diyalog geliştirilebilir. Şirket, sanayi ve ulusal düzeyde örnekler mevcuttur.
- Daha fazla ortak projeye girilerek bağımsız iki taraflı sosyal diyalog geliştirilebilir.

AB fonlarının en iyi şekilde kullanımı;

- Sendikalar ve işveren örgütleri, hükümetin kaynakların dağılımı kararları üzerinde etkilerini arttırmak amacıyla finansman amaçları için üzerinde mutabık olunan bir yaklaşım geliştirmelidir
- İşveren örgütlerinin dışarıdan finanse edilen projelerin idaresi ve izlenmesiyle ilgili gücünün artırılması gerekmektedir.

Genç Türk insanların yeteneklerinin geliştirilmesi ve bu yeteneklerden faydalanılması

- Türk sosyal tarafları daha çok kadın ve gencin istihdama katılımı konusunda ulusal düzeyde bir çerçeve anlaşma düzenleyebilir.

Ortak Grup

Varolan uygulamaların ve kurumların güçlü yönlerinin geliştirilmesi;

- İki ve üç taraflı kuruluşlar (33 tanesi belirlenmiş olan) daha etkin olmalı ve daha bağımsız bir yapıya sahip olmalıdırlar
- Sosyal diyalog şirket düzeyinde desteklenmelidir.
- Sosyal tarafların hükümeti etkileme gücü arttırılmalıdır

AB fonlarının en iyi şekilde kullanımı;

- Birlikte olumlu bir çalışma kültürü yaratmak amacıyla ortak projeler desteklenmelidir.
- Sosyal tarafların dışarıdan finanse edilen projeleri yönetme yetenekleri geliştirilmelidir. Bu durum, özellikle birlikte çalışılması gereken “AB bürokrasisinin aşırılığı” gözönüne alındığında doğrudur.

Genç Türk insanların yeteneklerinin geliştirilmesi ve bu yeteneklerden faydalanılması

- Genç insanlar için sadece daha iyi bir işgücünün yetişmesi için değil, aynı zamanda sosyal diyalogu daha iyi benimseyecek bir işgücü yaratılmasını destekleyecek eğitim girişimleri
- Üniversiteler ve sendikalar tarafından daha yaşlı çalışanları emek piyasasının değişen ihtiyaçlarıyla temas halinde tutmak amacıyla yetişkinler için devamlı eğitim programları düzenlenmelidir.

Çalışma grupları ana konular üstünde fakir birliğine varmış olsalar da son oturum derneklerin bağımsızlığı hakkında Türk iş kanunlarının uluslararası çalışma koşullarıyla karşılaştırılmasındaki durumu üzerine bir çoğunluğu sirküler bir tartışmayla sona erdi. Diğer tartışılan konulardan biri, büyük oranda reddedilen bir iddia olarak Türk işverenlerinin sendikal kuruluşları ve etkin bir sosyal diyalogu benimsemekte çekimser oldukları; bir diğeri de tarihsel ve yasal tartışmalara odaklanmaktansa belirli konulara geçme ricasıydı.

Dokuzuncu Oturum (Konsensüs oluşturma oturumu) – ”Sosyal diyalogun geliştirilmesi için gereken öncelikli faaliyetler hakkında tartışma ve uzlaşma”

Bir önceki oturumun sonundaki tartışmaya rağmen, katılımcılara seminer programındaki bazı konularda uzlaşmaya varıldığı hatırlatıldı. Bu konular şöyle özetlenebilir:

- Varolan sosyal diyalog yapılarının ve uygulamalarının geliştirilmesi ihtiyacı
- Daha fazla ortak sosyal taraf girişimi için planlar geliştirmek ve becerileri yerinde kullanmak
- Daha fazla kadın ve genci işgücüne katmak için bir çerçevenin tartışılması önerisi

Seminer AB düzeyinde sosyal taraf temsilcilerinin bir sıra yorumuyla bitti. Bu yorumlar şöyle özetlenebilir:

- Seminer boyunca devam eden canlı tartışmalar, sosyal taraflar arasında tartışma ve müzakereye olan açıklık ve bu konulardaki kapasitelerini gösterdi. Bunlar etkin sosyal diyalogun önemli gereklilikleridir.
- Varolan yapıların geliştirilmesi ve muhtemelen uygun hale getirilmesi gereği açıktır.
- Avrupa düzeyinde sosyal taraf örgütlerinin herbirinden ilerleme için gelen yardım tekliflerinin altı çizildi
- Seminer, AB sosyal taraflarının Türkiye'deki sosyal diyalog hakkında fikir edinmeleri, yerel sosyal tarafların ilgilendikleri ana konuları anlamaları, AB düzeyinde sosyal taraflar ve ve Türk sosyal taraflar arasında ortak bir gündem belirlemek için önemli bir fırsat oldu. Bunun örnekleri arasında yaşamboyu öğrenme, mesleki eğitim ve işin bildirilmemesi konuları vardır.
- Ulusal sendika ve işveren gündemleri oluşturmak ve kısa dönemde çözülemeyecek konuları bir kenara bırakmadan üzerinde gelişme kaydedilebilecek konular üzerinde çalışmak amacıyla ulusal sosyal taraflar arasında daha sık bir ağ oluşturmak gereklidir.
- Ulusal sosyal taraflara dışarıdan dayatılacak ya da onlar tarafından olduğu gibi ithal edilecek ideal bir sosyal diyalog modeli yoktur. Ulusal durumu, şartları yansıtabilecek yollar bulunmalıdır. Bu şartlar çerçevesinde ulusal sosyal taraflar kendi üyelerini vekaletlerin belirlenmesine dahil edebilecekler, onların adına müzakereye girebilecekler ve yükümlülüklerini yerine getirmeye dair tahaütleri hakkında onları temin edebileceklerdir.

Toplantı, üzerinde çalışılabilecek ve daha da geliştirilebilecek ortak menfaatler olduğu konusunda genel bir uzlaşmayla bitti.

Seminerin hazırlanmasında ve gerçekleştirilmesinde emeği geçen herkese teşekkür edildi.

Eklerin Listesi

Birinci Ek- Seminer Katılım listesi

İkinci Ek- Seminer Gündemi

Üçüncü Ek – “Avrupa Sosyal Diyaloğunun Açıklanması” sunumu

Dördüncü Ek- “Başarılı sosyal taraflar ve başarılı toplantılar...Deneyimlerden Öğrenmek” sunumu

Beşinci Ek-“Size yardım etme amacıyla geliştirilen araçlar” sunumu